

Gök Cisimleri Hakkında

Bu ay akşam üstü gökyüzünde bu sayfada listelenmiş gökcisimlerinden bir kaç daha ilgi çekici ve parlak olacaktır (aylık gökyüzü haritasına bakınız). Cisimler üç kategoride gruplandırılmıştır. Çıplak gözle kolayca görülebilenler (optik alet yardımı olmadan), dürbünle kolayca görülebilenler ve teleskop gerektirenler. **Not, bir teleskop veya büyük bir dürbünle bakıldığında tüm gökcisimleri (tek yıldızlar hariç) daha etkileyici görünürler.** Gökyüzü gözlemcileri için uygun olan optik ekipmanla görülebilen gökcisimlerini vurgulamak için, bu şekilde gruplar oluşturulur.

Geceleyn Gökyüzü Gözlemi için İpuçları

Geceleyn gökyüzünü gözlemlediğinizde, ve özellikle yıldız kümeleri, bulutsular ve gökadarar gibi derin-uzay cisimleri için, karanlık bir bölgede gözlem yapmak her zaman en iyisidir. Sokak ışıkları veya diğer kaynaklardan kaynaklanan doğrudan ışıktan sakının. Mümkünse günümüzde büyük şehirlerin çoğunu etkisi altına alan ışık kirliliğinden uzak bir yerde gözlem yapın.

Genellikle dışarıya çıktıktan 10 ila 20 dakika sonra gözleriniz karanlığa uyum sağladığında daha fazla yıldız göreceksiniz. Ayrıca yıldız haritasını görmek için bir cep fenerine ihtiyacınız varsa ampulu kırmızı şeffaf kağıt ile kaplayın. Bu şekilde karanlığı görme gücünüz korunmuş olacaktır.

Sonuç olarak, Ay bir teleskopla görülebilecek en çarpıcı gökcisimlerinden biri olsa da parlak ışığı gökyüzünüzü aydınlatır ve sönük bir çok gökcisimini görmeyi zorlaştırır. Bu yüzden geceleyn gökyüzü gözlemi için Yeni Ay veya Son Dördün evresi civarındaki aysız geceleri deneyin.

Astronomi Sözlüğü

Kavuşma konumu – İki gökcisiminin sıralanması yani Dünya'dan bakıldığında en küçük açisal ayrıklıkta bulunmaları.

Takımyıldız – Gökyüzünün yıldız deseni içeren tanımlanmış bir bölgesi.

Dağınık Bulutsu – Yakın yıldızlarca aydınlatılan bir gaz bulutu.

Çift Yıldız – Gökyüzünde birbirine yakın görünen iki yıldız; ya kütleçekimiyle bağlı ve birbirlerinin etrafında dolanırlar (çift yıldız) ya da Dünya'ya uzaklıkları farklıdır (optik çift). Yıldızların görünür ayrıklığı açı saniyesi biriminde verilir (").

Ekliptik – Güneş'in gök küre üzerindeki Dünya'dan görülen yörüngesi.

Uzamım – İki gökcisiminin açisal ayrıklığı. Merkür ve Venüs için en büyük uzamım Dünya'dan bakıldığında Güneş'e en uzak açisal konumlarında buldukları zaman meydana gelir.

Gökada – Bir kaç milyar kadar yıldızın kütleçekimi ile bir arada bulunduğu kütle.

Küresel Yıldız Kümesi – Bir kaç bin yaşlı yıldızdan oluşan top şeklindeki grup.

Işık yılı (ıy) – 300,000 km/s hızla ilerleyen bir ışık demetinin bir yılda katettiği uzaklık.

Kadir (Parlaklık) – Bir gökcisiminin gökyüzündeki görünür parlaklığı.

Açık Yıldız Kümesi – Görece genç onlarca veya yüzlerce yıldızdan oluşan grup.

Karşı konum – Bir gökcisiminin gökyüzünde Güneş'in tam karşı konumunda olması.

Gezegenimsi Bulutsu – Bir yıldız tarafından savrulan kabuk biçimli gaz kalıntısı.

Evrensel Zaman (UT) – Gök bilimciler tarafından kullanılan zaman sistemi. Greenwich Ortalama Zamanı olarak ta bilinir. Doğu Standart Zamanı (örneğin New York) UT'den 5 saat geridedir.

Değişen Yıldız – Parlaklığı zamanla değişen yıldız.

KUZEY YARIKÜRE
ŞUBAT 2010

GÖK CİSİMLERİ

☆
☆
☆
☆
Sky maps
.com

Çıplak Gözle Kolayca Görülebilir

Capella	Aur	●	En parlak 6. yıldız. Sarımsı renkte görünür. Tayfsal çift yıldız. Uz=42 ıy.
Sirius	CMa	●	Gökyüzündeki en parlak yıldızdır. "Köpek Yıldızı" olarak ta bilinir. Uz=8.6 ıy.
Procyon	CMi	●	İsmin anlamı Yunanca'da "köpekten önce" dir, Sirius'tan önce doğar (kuzey enlemlerinde). Uz=11.4 ıy.
δ Cephei	Cep	☉	Sefeid örneği. Parlaklığı 5.366 gün boyunca 3.5 & 4.4 kadir arasında değişim gösterir. Yoldaş yıldız 6 kadir.
Deneb	Cyg	●	Kuşu Takımyıldızındaki en parlak yıldızdır. Bilinen en büyük süperdev yıldızlardan biridir. Uz=1,400±200 ıy.
Castor	Gem	●	6 bileşeniyle çoklu yıldız sistemi. Teleskopla 3 yıldız görülebilir. Uz=52 ıy.
Pollux	Gem	●	Klasik mitolojide ikizi Kastor ile birlikte Leda'nın oğludur. Uz=34 ıy.
Regulus	Leo	●	Aslan takımyıldızındaki en parlak yıldız. En az 1 yoldaşıyla mavi-beyaz yıldız. Uz=77 ıy.
Rigel	Ori	●	Avcı takımyıldızındaki en parlak yıldız. Parlaklığı 7 kadir olan yoldaşıyla mavi süperdev yıldız. Uz=770 ıy.
Betelgeuse	Ori	●	Bilinen en büyük kırmızı süperdev yıldızlardan biridir. Çapı=Güneş'in 300 katı. Uz=430 ıy.
Algol	Per	☉	Meşhur örten çift yıldız. Parlaklığı 2.867 gün boyunca 2.1 & 3.4 kadir arasında değişim gösterir.
Pleiades	Tau	●	Yedi kızkardeş. Muhteşem küme. Dürbünle daha çok yıldız görülebilir. Uz=399 ıy.
Hyades	Tau	☉	Büyük V-şeklinde yıldız kümesi. Dürbünle daha çok yıldız görülür. Uz=152 ıy.
Aldebaran	Tau	●	Boğa takımyıldızındaki en parlak yıldız. Öküz yıldız kümesi ile ilişkili değildir. Uz=66.7 ıy.
Polaris	UMi	●	Kuzey Kutup Yıldızı. Teleskop yardımıyla, ilgili olmayan 8 kadirlik yoldaş görülebilir. Uz=433 ıy.

Dürbünle Kolayca Görülebilir

M31	And	○	Andromeda Galaksisi. Çıplak gözle görülebilen en uzak gökcismi. Uz=2.5 milyon ışık yılı(ıy).
M38	Aur	○	Yıldızlar "pi" veya çapraz şekilde düzenlenmiş gibi görünür. Uz=4,300 ıy.
M36	Aur	○	Büyükülüğü M38'in yaklaşık yansı kadardır. Samanyolu'nun yıldızlarca zengin bölgesinde yer alır. Uz=4,100 ıy.
M37	Aur	○	Çok ince yıldız kümesi. Messier tarafından 1764'te keşfedilmiştir. Uz=4,400 ıy.
M44	Cnc	○	Ankovanı veya Beehive Kümesi. Çıplak gözle görülebilir. Uz=590±20 ıy.
M41	CMa	○	Kayıtlı ilk gözlemi MÖ 325'te Aristo tarafından "bulamık leke" şeklinde dedir. Uz=2,300 ıy.
μ Cephei	Cep	●	En kırmızı yıldızlardan biridir. Parlaklığı 730 gün boyunca 3.4'den 5.1 kadiere kadar değişim gösterir.
Mira	Cet	●	Meşhur uzun dönemli değişen yıldız. Parlaklığı 332 gün boyunca 3.0 & 10.1 kadir arasında değişim gösterir.
M39	Cyg	○	Şartlar uygun olduğunda çıplak gözle görülebilir. Uz=900 ıy.
M35	Gem	○	Kastor çiftinin ayak bölgesinde yer alan açık küme. Uz=2,800 ıy.
M48	Hya	○	7x dürbünle 12'den fazla yıldız görülebilir. Merkez yakınlarında üçgen yıldız deseni. Uz=1,990 ıy.
γ Leporis	Lep	●	Dürbünle görülebilir. Altın & beyaz yıldız. Parlaklıklar 3.6 & 6.2 kadir. Uz=30 ıy. Ay=96.3".
2232	Mon	○	20 yıldızlı büyük dağınık yıldız kümesi. Uz=1,300 ıy.
2244	Mon	○	Oldukça sönük Rozet Bulutsusu ile çevrilidir. Uz=5,540 ıy.
M50	Mon	○	Dürbünle görülebilir. Tek yıldızlar teleskop ile görülebilir. Uz=3,000 ıy.
Cr 69	Ori	○	Lambda Orionis Kümesi. Uz=1,630 ıy.
M42	Ori	□	Büyük Avcı Bulutsusu. Muhteşem parlak bulutsu. En güzel teleskopla gözlenir. Uz=1,300 ıy.
Double Cluster	Per	○	Kahraman takımyıldızındaki Çift Küme. NGC 869 & 884. Dürbünle mükemmel görülür. Uz=7300 ıy.
M47	Pup	○	Parlak yıldız kümesi. 7x dürbünle 15'ten fazla yıldız görülebilir. Uz=1,500 ıy.
M46	Pup	○	Uz=5,400 ıy. NGC 2438 (11 kadir, d=65") gezegenimsi içerir. -- ilişkili değil.
Mizar & Alcor	UMa	●	Güzel görüşalamı veya dürbünle 2 yıldız görülebilir. Çift sistem değildir. Mizar parlaklığı 4 kadir bir yoldaş sahiptir.

Teleskop Yardımıyla Görülen Cisimler

γ Andromedae	And	●	Çekici çift yıldız. Parlaklığı 5 kadir mavi yoldaşa sahip parlak turuncu yıldız. Ayrıklık(ay)=9.8".
γ Arietis	Ari	●	Etkileyici görünüşüyle mavi-beyaz çift yıldız. Küçük bir teleskopla görülebilir. Ay=7.8".
M67	Cnc	○	Parlaklığı 10. kadirde veya daha sönük 500'den fazla yıldız içerir. En yaşlı kümelerden biridir. Uz=2,350 ıy.
M94	CVn	○	Neredeyse tam karşıdan görülen yoğun galaksi. Uz=15 milyon ıy.
M51	CVn	○	Girdap Gökadası. Sarmal yapısı ilk kez tanımlanan gökada. Uz=25 milyon ıy.
η Cassiopeiae	Cas	●	San yıldızın parlaklığı 3.4 kadir & turuncu yıldız 7.5 kadir. Uz=19 ıy. Yörünge=480 yıl. Ay=12".
61 Cygni	Cyg	●	Çekici çift yıldız. Parlaklıkları 5.2 & 6.1 kadir olan turuncu cüce yıldızlar. Uz=11.4 ıy. Ay=28.4".
θ Eridani	Eri	●	Çarpıcı mavi-beyaz çift yıldız. Parlaklıkları 3.2 ve 4.3. Küçük bir teleskopla gözlenebilir. Ay=8.2".
γ Leonis	Leo	●	Görkemli altın sarı dev çift yıldız. Parlaklıkları 2.2 & 3.5 kadir. Yörünge=600 yıl. Ay=4.4".
β Monocerotis	Mon	●	Üçlü yıldız. Parlaklıkları 4.6, 5.0 & 5.4 kadir. Yay şeklini görebilmek için teleskop gereklidir. Ay=7.3".
2264	Mon	○	Yılbaşı ağacı kümesi. Koni Bulutsusu ile ilgilidir. Uz=2,450 ıy.
σ Orionis	Ori	●	Görkemli çoklu yıldız. Bir taraftaki 7 yıldızın parlaklığı 2 kadir, diğer taraftaki yıldız 9 kadirdir.
k Puppis	Pup	●	Teleskop neredeyse aynı parlaklıktaki mavi-beyaz yıldızları kolayca gösterir. Ay=9.9".
M1	Tau	□	Yengeç Bulutsusu. 1054 yılında görülen süpernova kalıntısı. Uz=6,500 ıy.
M33	Tri	○	İnce tam karşıdan görülen sarmal gökada. Gözlem için geniş açıklığa sahip teleskop gerekir. Uz=2.3 milyon ıy.
M81	UMa	○	Dürbünle görülebilen güzel bir sarmal gökada. Teleskopla kolayca görülebilir.
M82	UMa	○	M81'e yakın fakat daha sönük ve küçüktür.